

DENKEN IN MOGELIJKHEDEN BIJ DEMENTIE – INTERVISIE NUT & NOODZAAK VAN ACTIVERENDE INTERVENTIES

ACHTERGROND

Mensen met dementie hebben moeite om hun dagelijks leven voort te zetten zoals ze gewend waren. Bij dementie is het geheugen voor feiten aangetast, maar het geheugen voor routines, vaardigheden, associaties en emoties kan vaak nog wel goed worden gebruikt. Activerende interventies maken gebruik van dit geheugen. Voorbeelden van activerende interventies zijn het (opnieuw) leren gebruiken van de afstandsbediening, of andere technologische hulpmiddelen, maar ook fietsen volgens een vaste route met een GPS of koffie zetten, samen bewegen, het plannen en uitvoeren van plezierige bezigheden of een hobby.

De casemanager kan zelf activerende interventies toepassen. Soms is het nodig andere disciplines te betrekken, zoals ergotherapeut, fysiotherapeut of sociaal werkers.

Dementie op jonge leeftijd

Bij jonge mensen met dementie ziet de dag er vaak anders uit dan bij ouderen met dementie. Zij zijn vaak nog actiever en hebben meer sociale activiteiten. Lichamelijk zijn zij vitaler. Jonge mensen met dementie werken soms nog of hebben een rol in de opvoeding van de kinderen. Ook zijn zij vaak nog meer actief in hun vrije tijd, door deelname aan sport of andere verenigingen. Daardoor zal de keuze voor een passende activerende interventie bij jonge mensen anders zijn dan bij ouderen.

HULPVRAGEN OM BEHOEFTE AAN ACTIVERENDE INTERVENTIES TE ACHTERHALEN

	Vraag aan de persoon met dementie:	Vraag aan de naaste:
Gemis aan activiteiten en betekenis	<ul style="list-style-type: none"> – Wat zou u graag willen doen, en waarom? – Wilt u deze dingen zelfstandig ondernemen? – Wilt u deze dingen samen met anderen doen? – Bent u graag samen met andere mensen?	<ul style="list-style-type: none"> – Lukt het u om uw partner voldoende te ondersteunen om activiteiten te blijven doen? – Hebt u behoefte aan advies daarbij?
	<ul style="list-style-type: none"> – Spelen fysieke beperkingen een rol? – Speelt veiligheid in huis en buitenshuis een rol?	
Actieve leefstijl	<ul style="list-style-type: none"> – Had u een actieve daginvulling? – Was u vroeger sportief, en op welke manier? – Gaat u er graag op uit, zoals boodschappen doen, uitstapjes maken?	
Samen of apart	<ul style="list-style-type: none"> – Welke activiteiten doet u graag met uw naaste? – Doet u graag dingen alleen?	<ul style="list-style-type: none"> – Waar komt u niet aan toe?
Kunnen veranderen	<ul style="list-style-type: none"> – Hoe gaat u om met uw klachten/beperkingen/vergeetachtigheid?	<ul style="list-style-type: none"> – Wat doet u om met de dementie om te gaan?

CREATIEF ANALYSEREN

Werkwijze van activerende interventies:

1. Inventariseren van de meest **belangrijke** activiteit(en) voor de persoon met dementie en naaste, en de **betekenis** van die activiteit: zelfstandigheid, dagelijkse structuur, sociaal contact, hobby, lichamelijk actief zijn.
Fietsen bijvoorbeeld kan betekenen: lichamelijk actief zijn, een boodschap doen of sociale contacten kunnen onderhouden.
2. Inventariseren en observeren wat de persoon met dementie wel en niet meer kan.
3. Vaststellen welke stappen in de activiteit daardoor moeilijkheden opleveren.
4. Een inschatting maken of en hoe je het de persoon met dementie kan leren (aansluitend bij de mogelijkheden en wensen van de naaste), of hoe de activiteit anders uitgevoerd kan worden en welke hulpmiddelen bruikbaar zijn. Schakel een geschikte professional in als

INTERVISIE OPDRACHT:

Waarom activerende interventies?

1. Verzin met elkaar 10 manieren om koffie te zetten in zo kort mogelijke tijd.
Welke manier zou bruikbaar zijn bij een casus?
2. Bedenk of je een voorbeeld hebt van een persoon met dementie die iets nieuws/nieuwe vaardigheden heeft geleerd om activiteiten te blijven doen, of in beweging te blijven.
Omschrijf de vaardigheden, en ook hoe die persoon dat heeft geleerd?
Ga vervolgens in op de volgende vragen:
  - Wat heeft het die persoon met dementie en de naaste opgeleverd? Kostte het veel moeite?
  - Was daar een andere discipline bij betrokken?
3. Welke activerende interventies zijn in jouw regio beschikbaar?

MULTIDISCIPLINAIR SAMENWERKEN BIJ ACTIVERENDE INTERVENTIES

- **Ergotherapie:** het Edomah-programma, wordt vergoed vanuit de basisverzekering. www.edomah.nl
- **Inzet van ondersteunende technologie:** zoals een i-pad, GPS, beeldbellen of zelfs een robot.
www.vilans.nl (*Ergotherapeuten kunnen samen met persoon met dementie en naaste het hulpmiddel oefenen en de juiste instellingen van de apparaten zoeken*)
- **SPANkracht**
- Bewegingprogramma's, Dementalent.
- **Odensehuis of Ontmoetingscentrum:** Hier is vaak aandacht voor wat mensen nog kunnen, zowel persoon met dementie als hun naaste.
- Vul aan voor de eigen regio: .....

TIPS AND TRICKS:

- Kijk enkele filmpjes op de website: opnieuwgeleerdoudgedaan.nl/c/films
Kies uit de filmpjes D1 t/m D10, voorbeelden uit de praktijk.
- Gebruik de Gesprekshulp Actief blijven met dementie. Hierin staan voorbeeldvragen voor het inventariseren van behoeften (bladzijde 3 t/m 5) en een notitieblad voor gestructureerde verslaglegging (bladzijde 6). [Gesprekshulp Actief blijven met dementie](#)
- Lees het boek 'Een goed leven met dementie' over onder andere het inventariseren van behoeften en over behoeften van de naaste. [Een goed leven met dementie](#)
- Gebruik een creatieve oefening als je gaat zoeken naar een passende activerende interventie.
[Creatief denken bij dementie](#)
- Gebruik bij dementie op jonge leeftijd het SPANkracht pakket als hulpmiddel om zinvolle daginvulling te realiseren. [SPANkracht pakket](#)

